

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88

www.ssu.gov.ua e-mail: sap@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

м. Київ

27 вересня 2024 року

Слідчий 2 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України старший лейтенант юстиції Білоус Роксоляна Богданівна, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні № 4202200000000383, відомості про яке 21.03.2022 внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 111-1, ч. ч. 1, 2 ст. 438 Кримінального кодексу України, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України, відповідно до вимог ст. ст. 2, 9, 40, 42, 276-278 Кримінального процесуального кодексу України,

ПОВІДОМИВ:

Пушиліну Денису Володимировичу,
09.05.1981 року народження, громадянину
України, уродженцю м. Макіївка Донецької
області, зареєстрованому за адресою: Донецька
область, м. Макіївка, вул. Руднєва, буд. 3,
кв. 68,

про те, що він підозрюється в порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, за наступних обставин.

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного

вторгнення ЗС РФ, інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, Конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, з лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм МГП).

При цьому, згідно ст. 47 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 особи, що перебувають під захистом, які знаходяться на окупованій території не будуть у жодному разі та жодним чином позбавлені переваг цієї Конвенції у зв'язку з будь-якими змінами, запровадженими стосовно керівних установ чи управління цією територією внаслідок її окупації, або у зв'язку з будь-якою угодою, укладеною між владою окупованої території та владою окупаційної держави, або у зв'язку з анексією окупаційною державою всієї або частини окупованої території.

Відповідно до ст. 49 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 заборонено, незалежно від мотивів, здійснювати примусове індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб, що перебувають під захистом, з окупованої території на територію окупаційної держави або на територію будь-якої іншої держави, незалежно від того, окупована вона чи ні. Однак окупаційна держава може здійснювати загальну або часткову евакуацію з певної території, якщо це є необхідним для забезпечення безпеки населення або зумовлено особливо вагомими причинами військового характеру. Проведення таких евакуацій не може передбачати переміщення осіб, що перебувають під захистом, за межі окупованої території за винятком випадків, коли цього неможливо уникнути з матеріальних причин. Особи, яких було евакуйовано в такий спосіб, повинні бути відправлені додому відразу після припинення воєнних дій на цій території. Окупаційна держава, що

здійснює таке переміщення або евакуацію повинна забезпечити, що члени однієї сім'ї не будуть розлучені.

Водночас, згідно ст. 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, до серйозних порушень, серед іншого, належить незаконна депортація чи переміщення особи, що перебуває під захистом.

Стаття 77 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977 (далі – ДП-I) визначено, що діти користуються особливою повагою.

Згідно зі статтею 78 ДП-I визначено, що жодна сторона, що перебуває в конфлікті, не вживає заходів щодо евакуації дітей, крім як своїх власних громадян в іноземну державу, за винятком випадків, коли йдеться про тимчасову евакуацію, необхідну з невідкладних причин, пов'язану зі станом здоров'я чи лікуванням дітей або, якщо вони не перебувають на окупованій території, з їх безпекою. У разі, коли можуть бути знайдені батьки чи законні опікуни, вимагається їхня письмова згода на таку евакуацію. Будь-яка евакуація проводиться під спостереженням Держави-покровительки за погодженням із заінтересованими сторонами, тобто стороною, що здійснює евакуацію, стороною, що приймає дітей, і будь-якими сторонами, громадяни яких евакуюються.

Пунктом «а» частини 4 статті 85 ДП-I передбачено, що серйозними порушеннями являються дії, коли вони здійснюються навмисно й на порушення Конвенцій або цього Протоколу, а саме: переміщення окупаючою державою частини її власного цивільного населення на окуповану нею територію або депортація чи переміщення всього або частини населення окупованої території у межах цієї території чи за її межі, на порушення ст. 49 Конвенції.

Процедура евакуації спеціально визначена як тимчасова та ніколи не може бути підставою для натуралізації або асиміляції дітей супротивником.

Водночас РФ спростила процедури отримання російського громадянства українськими дітьми.

Так, 09.03.2022 під час зустрічі з Уповноваженою президента РФ з прав дитини президент РФ доручив влаштувати українських дітей до російських родин та закликав змінити законодавство.

У подальшому, 06.04.2022 Уповноважена президента РФ з прав дитини відвідала Луганськ та Донецьк, де провела зустрічі з Головою ЛНР Леонідом Пасічником та Головою ДНР Денисом Пушиліним. Зустрічі були присвячені темі влаштування дітей-сиріт та дітей, які залишилися без піклування батьків у російські сім'ї. Також ця Уповноважена зазначила, що в РФ ведеться робота щодо усунення перешкод у всиновленні дітей громадянами РФ.

З метою влаштування у російські родини дітей з тимчасово окупованої території України 26.04.2022 під керівництвом Уповноваженої президента РФ з прав дитини проведено засідання штабу з питань уніфікації законодавства РФ та ДНР у галузі опіки та опікунства, у якому взяла участь радниця голови ДНР з прав дітей Елеонора Федоренко.

30.05.2022 Президент РФ видав указ № 330, яким внесені зміни до Указів від 24.04.2019 № 183 «Про визначення в гуманітарних цілях категорій осіб, що мають право звернутися із заявами для отримання громадянства РФ у спрощеному порядку» та від 29.04.2019 № 187 «Про окремі категорії іноземних громадян і осіб без громадянства, що мають право звернутися із заявами для отримання громадянства РФ у спрощеному порядку» та спрощено процедуру отримання російського громадянства українськими дітьми, зокрема дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, з Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей. Указ уповноважив опікунів таких дітей або керівників закладів, у яких вони перебувають, подавати заяви про отримання громадянства Російської Федерації від імені цих дітей. Після отримання такого громадянства, у російському законодавстві відсутні юридичні перешкоди для влаштування таких дітей у російські сім'ї.

Надалі, президент РФ 26.11.2022 ухвалив Указ № 951, в якому, зокрема, визначено порядок поводження із заявою про визнання дитини віком до 14 років громадянином РФ, а також порядок виходу з громадянства України.

Указана процедура додатково врегульована та спрощена Федеральним законом № 62-ФЗ «Про особливості правового становища громадян Російської Федерації, які мають громадянство України», прийнятим 18.03.2023.

Відповідно до пункту 2 статті 1 цього закону вихід із громадянства України дітей віком до 14 років здійснюється на підставі заяви їхніх батьків або інших законних представників, у тому числі представників установ, до яких вони поміщені, без можливості їх впливу на цю процедуру.

Таким чином, діти, особливо у віці до 14 років, практично не мають права голосу в такому процесі, що впливає на збереження індивідуальності та ідентичності таких дітей.

Одночасно з цим установлено, що з 24.02.2022 за різними адресами у м. Маріуполі перебували малолітні та неповнолітні діти, а саме:

року народження (дитина, позбавлена батьківського піклування);	року народження
(дитина – сирота);	року народження
(дитина, позбавлена батьківського піклування);	
року народження;	року
народження (дитина – сирота);	року
народження;	року народження (дитина,
позбавлена батьківського піклування);	
року народження;	року
народження (дитина, позбавлена батьківського піклування);	
року народження (дитина, позбавлена батьківського піклування);	року народження (дитина,
позбавлена батьківського піклування);	
року народження (дитина – сирота);	
року народження (дитина, позбавлена батьківського піклування);	року народження (дитина –
сирота);	року народження

(дитина, позбавлена батьківського піклування);

року народження (дитина, позбавлена батьківського піклування);

року народження (дитина – сирота);

року народження (дитина – сирота);

року народження;

року народження;

року народження.

У подальшому в різний період часу за різних обставин чотирнадцять дітей із м. Маріуполя було доставлено до окупованого м. Донецька, а саме: 13 дітей до приміщення державної бюджетної установи «Головна дитяча клінічна лікарня № 5 м. Донецька», яка знаходиться за адресою: м. Донецьк, Будьоновський район, вул. Жовтня, 21а, та 1 дитину – до Республіканської клінічної туберкульозної лікарні МЗ ДНР, що на проспекті Ілліча, 104а, Калінінського району в м. Донецьк.

Трьох малолітніх було доставлено до ДБУ «Новоазовська центральна районна лікарня», яка знаходилася за адресою: м. Новоазовськ, вул. Кірова, 178.

Шість дітей із зазначеного вище переліку доставлено до окупованого м. Шахтарська до приміщення «Дитячого соціального центру адміністрації м. Шахтарськ», що на вул. Леніна, 19а, куди у різний період часу ще доставлено року народження, (дитина, позбавлена батьківського піклування) та року народження (дитина-сирота).

Також точний час розслідуванням не встановлено, однак не пізніше 25.03.2022 із окупованого смт. Нікольське Маріупольського району до приміщення державної бюджетної установи «Головна дитяча клінічна лікарня № 5 м. Донецька» доставлено року народження (дитина, позбавлена батьківського піклування).

Разом із цим, у не встановлений досудовим розслідуванням час та за невстановлених обставин до комунального закладу «Харцизький дитячий соціальний центр», який розташований за адресою: м. Харцизьк, вул. Б. Кондратьєва, 5, було доставлено сім малолітніх і неповнолітніх дітей, а саме:

року народження,

року народження,

року народження,

року народження,

року народження,

року народження;

року народження.

Таким чином ця 31 дитина відповідно до ст. 47 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ст. 77 ДП-I, віднесена до захищених осіб та користується особливою повагою, оскільки діти є громадянами України, перебували на тимчасово окупованій території Донецької області та під контролем РФ.

У свою чергу, РФ на окупованих територіях Донецької області створила систему незаконних органів державної влади, до сфери діяльності яких належать питання опіки та піклування про дітей.

Крім того, досудовим розслідуванням встановлено, що в осіб, які входять до політичного та військового керівництва РФ, яких наразі не встановлено, виник злочинний умисел на насильницьке переміщення українських дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортацію дітей до РФ для подальшого усиновлення або передачі під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності.

Так, до реалізації вказаного злочинного умислу такі особи у невстановлений час, місці та за невстановлених обставин залучили голову окупаційної адміністрації ДНР **Пушилін Дениса Володимировича**, 09.05.1981 року народження, на якого поклали повноваження керівництва та участі у діяльності окупаційної адміністрації на тимчасово окупованій території Донецької області, видачі нормативно-правових актів від імені окупаційної адміністрації, координації та узгодження дій з особами, які входять до політичного та військового керівництва РФ, організації, забезпечення функціонування та взаємодії органів влади на тимчасово окупованій території Донецької області, організації, координації та контролю здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ, для подальшого усиновлення громадянами РФ або передачі українських дітей під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності тощо.

У свою чергу, Пушилін Д.В., умисно, з метою реалізації злочинного умислу, залучив як радника голови ДНР з прав дітей **Федоренко Елеонору Михайлівну**, 28.10.1972 року народження, поклавши на неї повноваження щодо сприяння та підготовки нормативно-правових актів для подальшої уніфікації законодавства РФ та ДНР у галузі опіки та опікунства з метою влаштування дітей із Донецької області у російські родини, співпраці, координації та узгодження дій з Уповноваженою президента РФ з прав дитини М. Львовою-Беловою, працівниками її апарату, а також органами влади ДНР і РФ, до сфери діяльності яких належать питання щодо опіки та піклування про дітей, координації та контролю здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ для подальшого усиновлення громадянами РФ або передачі українських дітей під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності, організація підготовки та видачі відповідних документів для здійснення процесу насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей з окупованих територій України до РФ тощо.

З цією ж метою, Пушилін Д.В., умисно залучив директора Державної служби у справах сім'ї та дітей ДНР **Майбороду Світлану Анатоліївну**, 21 січня 1970 року народження, поклавши на неї повноваження здійснення керівництва, контролю та координації служб у справах сім'ї та дітей ДНР, збирання та організації внесення відомостей до бази даних «Дети Донбасса» щодо дітей-сиріт та дітей, які залишилися без батьківського піклування, а також облік

родин, які бажають отримати таких дітей; сприяння та підготовки нормативно-правових актів для подальшої уніфікації законодавства РФ та ДНР у галузі опіки та опікунства з метою влаштування дітей із Донецької області у російські родини, співпраці, координації та узгодження дій з працівниками апарату Уповноваженого президента РФ з прав дитини та органами влади РФ, до сфери діяльності яких належать питання щодо опіки та піклування про дітей, координації та контролю здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ, для подальшого усиновлення громадянами РФ або передачі українських дітей під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності, організація підготовки та видачі відповідних документів для здійснення процесу насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей з окупованих територій України до РФ тощо.

Усвідомлюючи зазначені цілі, Пушилін Д.В., достовірно знаючи про міжнародний збройний конфлікт та що територія міст Донецька, Харцизька, Шахтарська, м. Новоазовська окупована РФ, за не встановлених досудовим розслідуванням обставин і час, але не пізніше 25.05.2022, підписав «Постановление о выезде детей на оздоровление на территорию Российской Федерации № 84 от 25 мая 2022 года».

Відповідно до постанови вищезазначена 31 дитина з 27.05.2022 по 27.06.2022 направляється на оздоровлення на територію Російської Федерації у пансіонат «Поляни» Одинцовського району Московської області, який входить до складу дитячого медичного центру управління справами президента РФ. Контроль за виконанням цієї постанови відповідно до досягнутої домовленості було покладено на радника голови ДНР з прав дітей Федоренко Е.М.

У свою чергу, Майборода С.А. відповідно до досягнутої домовленості, за не встановлених досудовим розслідуванням обставин і час, але не пізніше 26.05.2022, організувала підбір та координувала вибуття 31 дитини із вище зазначених соціальних центрів і лікарень до Муніципальної бюджетної установи «Дитячий соціальний центр адміністрації міста Донецьк», яка знаходиться за адресою: м. Донецьк, вул. Юмашева, буд. 59 та перебувала в підпорядкуванні Державної служби у справах сім'ї та дітей ДНР, директором якої є Майборода С.А.

Федоренко Е.М., відповідно до досягнутої домовленості, з метою контролю процесу збору дітей для депортації їх до РФ, прибула до закладів, де утримувалися діти.

Наступного дня, Пушилін Д.В., Федоренко Е.М., і Майборода С.А. використовуючи наданні їм повноваження, відповідно до досягнутої домовленості, порушуючи вимоги ст. ст. 49, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ст. 77, п. «а» ч. 4 ст. 85 ДП-І організували та координували із тимчасово окупованої території м. Донецька до РФ депортацію 31 дитини, серед яких були

р.н. (дитина – сирота);

р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);

р.н. (дитина, позбавлена батьківського

піклування); р.н. (дитина – сирота);
 р.н.;
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н.;
 р.н. (дитина – сирота);
 р.н.;
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н.; р.н.
 (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н. (дитина,
 позбавлена батьківського піклування); р.н. (дитина,
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського
 піклування); р.н. (дитина,
 позбавлена батьківського піклування);
 р.н.; р.н.;
 р.н.; р.н.;
 р.н. (дитина – сирота);
 р.н. (дитина – сирота);
 р.н. (дитина – сирота); р.н.
 (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н.; р.н.;
 р.н.

Дітей було депортовано із Муніципальної бюджетної установи «Дитячий соціальний центр адміністрації міста Донецьк», яка знаходиться за адресою: м. Донецьк, вул. Юмашева, буд. 59, у супроводі двох вихователів Риженкової Тетяни Олександрівни, 31.05.1981 р.н., Строкач Олександри Владиславівни, 25.07.1989 р.н., та невстановленого лікаря, на транспортному засобі – автобусі невстановленої марки, номерними знаками та кольору на територію РФ, а саме до м. Ростова-на-Дону. Згодом із м. Ростова-на-Дону літаком, ймовірно АН-148-100Е RA-61716, що належить до спеціальної льотної ескадрильї RSD233 спеціального льотного загону «Росія», дітей було депортовано до спеціального терміналу «Внуково-2», що входить до складу міжнародного аеропорту «Внуково», що розташований в м. Москва РФ, а звідти на не встановленому автобусі не встановленої досудовим розслідуванням марки на територію пансіонату «Поляни», що знаходиться за адресою: Московська область, 30-й км Рубльово-Успенського шосе, Гірки-10.

Незважаючи на те, що захід мав бути тимчасовий, після закінчення терміну перебування на території пансіонату «Поляни» Одинцовського району Московської області дітей не повернуто, натомість відповідно до домовленості з апаратом Уповноваженого президента РФ з прав дитини 28 дітей було передано під опіку до російських родин, які проживають на території Московської області, окрім трьох , яких батькові вдалося забрати.

Ураховуючи викладене, депортація зазначених вище дітей не відповідала вимогам, установленим міжнародним гуманітарним правом, оскільки не була виправдана міркуваннями безпеки або станом здоров'я. Окрім того, відсутні підстави, які б вказували на те, що переміщення дітей на територію, підконтрольну Україні, було неможливе. Російська влада не намагалася встановити контакт з українською владою з цього приводу.

Отже, Пушилін Д.В., будучи головою окупаційної адміністрації ДНР, розуміючи наявність міжнародного збройного конфлікту, діючи за попередньою змовою із Федоренко Е.М. та Майбородою С.А., а також іншими не встановленими досудовим розслідуванням особами, які у тому числі входять до політичного та військового керівництва РФ, організував та координував депортацію із м. Донецька до РФ 31 малолітньої та неповнолітньої дитини, зокрема

р.н. (дитина – сирота);
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського
 піклування); р.н. (дитина, позбавлена
 батьківського піклування); р.н.
 (дитина – сирота); р.н.;
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н.;
 р.н.; р.н.
 (дитина – сирота); р.н.;
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н.; р.н.
 (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського
 піклування); р.н. (дитина,
 позбавлена батьківського піклування);
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського
 піклування); р.н. (дитина,
 позбавлена батьківського піклування);
 р.н.; р.н.;
 р.н.; р.н.;
 р.н. (дитина – сирота);
 р.н. (дитина – сирота);
 р.н. (дитина – сирота);
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського піклування);
 р.н. (дитина, позбавлена батьківського
 піклування); р.н.;
 р.н.;

р.н.; р.н., чим порушив вимоги ст. 49
 Конвенції (IV) про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949,
 якою забороняється, незалежно від мотивів, здійснювати примусове
 індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб, що перебувають під
 захистом, з окупованої території на територію окупаційної держави або на
 територію будь-якої іншої держави, незалежно від того, окупована вона чи ні, а

також порушив вимоги п. а ч. 4 ст. 85 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977, відповідно до якої розглядаються як серйозні порушення цього Протоколу дії, коли вони здійснюються навмисне й на порушення Конвенцій або цього Протоколу, а саме: переміщення окупаючою державою частини її власного цивільного населення на окуповану нею територію або депортація чи переміщення всього або частини населення окупованої території у межах цієї території чи за її межі.

Таким чином, Пушилін Денис Володимирович підозрюється у вчиненні порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України.

Слідчий 2 відділу 3 управління
досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
старший лейтенант юстиції

Роксоляна БІЛОУС

ПОГОДЖУЮ
Старший групи прокурорів
у кримінальному провадженні
№ 42022000000000000383 – начальник
відділу процесуального керівництва
досудовим розслідуванням та
підтримання публічного обвинувачення
Департаменту захисту інтересів дітей
та протидії домашньому насильству
Офісу Генерального прокурора

Яніна ТЕРТИЧНА

Одночасно, у відповідності до вимог ст.ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;